

Tuloksellista työtä Tieto-osaava-verkostossa

Tietoasiantuntija-lehdessä 1/2023 kerroimme mielenkiintoisesta opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamasta ammatillisen koulutuksen strategiahankkeesta Tietojohdamisen kehittäminen eli lyhyesti Tieto-osaava. Verkosto on saavuttanut paljon kuluneen vuoden aikana.

TEKSTI: KIM KONTTINEN JA KAISA PIIRILÄ

Tieto-osaava-hankkeen tavoitteena oli parantaa tiedon tuotantoon, mittaamiseen, arviointiin ja hyödyntämiseen liittyviä prosesseja ammatillisessa koulutuksessa. Mukana tietojohdamistaan kehittämässä oli huimat 75 oppilaitosta.

Laajan verkoston osallistujat käsittelivät tietojohdamisen toimintamalliin sisältyviä teemoja pienemmissä työryhmissä. Karkeasti ryhmät jaettiin tiedon johtamisen ryhmiin ja tiedolla johtamisen ryhmiin. Leikkiläisesti puhuimme ”kovasta” datapuolesta ja ”pehmeästä” tiedon hyödyntämisen puolesta. Hankkeen kehittämistyö on nyt onnistuneesti saatu maaliin.

Matkan varrella on ollut paljon onnistumisia mutta myös haasteita. Isossa verkostossa korostuu yhdessä tekeminen ja vertaisoppiminen. Yhteisillä webinaareilla ja tietoisuuksilla saadaan tehokkaasti levitettyä tietojohdamisen sanomaa. Tiedon tarve poikkeaa erilaisissa ja eri kokoisissa organisaatioissa toisistaan. Verkoston avulla useat organisaatiot löysivät oman sparraajaorganisaationsa.

Suurimmaksi haasteeksi huomattiin se, kuinka ihmiset pystyvät irtautumaan ja osallistumaan hankkeeseen normaalin työnsä ohessa, etenkin kun ammatillisen koulutuksen järjestäjät osallistuvat hyvin aktiivisesti digitalisaatioteeman kehittämiseen useissa erilaisissa hankkeissa ja verkostoissa. Hyvällä ennakkosuunnittelulla tämäkin haaste saatiin selätettyä.

Yksi hankkeen keskeisistä periaatteista oli, että työskentely suunnitellaan niin, että mukana voi olla lähtötilanteesta riippumatta ja kaikki voivat tuoda oman panoksensa kehittämistyöhön. Kerätyn palautteen perusteella tässä onnistuttiinkin.

Kehittämistyöstä kouluttamiseen ja viestintään

Tietojohdamisen läpivieminen organisaatiossa kuin organisaatiossa on pitkä prosessi. On hyvä aloittaa työ tiedolla johtamisen kypsyyden ja kyvykkyyksianalyysillä, luoda sitten tiedolla johtamisen strategia ja toimintamalli. Tietojohdaminen vaatii jatkuvaa kehittämistä, ja siksi onkin hyvä myös luoda jatkuvan kehittämisen malli. Lopulta siirrytään implementointivaiheeseen eli varmistetaan, että tunnistetut kehittämistarpeet toteutuvat.

Myös Tieto-osaava-hankkeessa kehittämistyötä seurasivat viestintä ja kouluttaminen hankkeen aikana tuotetuista materiaaleista ja työkaluista. Kehittämisryhmiä vetäneet ja niihin aktiivisesti osallistuneet asiantuntijat tarjosivat hankkeen osallistujille sparrausapuaan siihen, miten tuotettuja materiaaleja voi hyödyntää tai mistä kannattaa lähteä liikkeelle tiettyjen tietojohdamisen teemojen kehittämisessä.

Viestinnän ja koulutuksen tukena ja tärkeänä kanavana on hankkeessa luotu Tietojohdamisen alusta ammatillisen koulutuksen järjestäjille (www.tietoosaava.fi). Alusta on avoin kaikille ja materiaalit vapaasti hyödynnettävissä. Alustalle kerätään yhteen

tietoa eri tilaisuuksista, koulutusmateriaalia, videoita, diasarjoja kuin myös hankkeen ulkopuolelta löydettyjä tietojohdamisen helmiä. Alustan kautta löytyvät myös linkit Tietojohdamisen käsikirjaan ammatillisen koulutuksen järjestäjille ja hyvänä johdantona toimivaan lyhyempään Tietojohdamisen ABC -julkaisuun. Tietojohdamisen käsikirja on laaja tietovarasto, johon on koottu muun muassa johdantoja eri teemoista, havainnollistavia kuvia ja työpakettien tuloksia.

Tietojohdaminen osaksi digikyvykkyyksien kehittämistä

Tieto-osaava hankkeena päättyi huhtikuussa, mutta sen tarina jatkuu osana vuoden alusta lanseerattua opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaa Digikyvykkyyden kehittäminen -hanketta. Nyt tavoitteemme on vielä syvällisemmin implementoida ja juurruttaa oppilaitoksiin tietojohdamisen sanomaa. Miten onnistumme tässä, siitä voitte varmasti vuoden kuluttua lukea Tietoasiantuntija-lehdestä! ■

Hanketta rahoitti opetus- ja kulttuuriministeriö ja koordinoi Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia. Tietojohdaminen ry oli mukana hankkeen ohjausryhmässä.

Nostaja hankkeen tuloksista

- Luotu Tietojohdamisen alusta palvelemaan valtakunnallisesti kaikkia ammatillisen koulutuksen järjestäjiä. Tutustu alustaan osoitteessa www.tietoosaava.fi
- Luotu Tietojohdamisen käsikirja, joka on suunniteltu vastaamaan ammatillisen koulutuksen järjestäjien tiedolla johtamisen tarpeisiin.
- Luotu Tietojohdamisen toimintamalli. Malli sisältää tietojohdamisen osaamiskartoituksen ja vertaisarviointimallin.
- Määritelty nykyistä paremmat ammatillisen koulutuksen vaikuttavuusmittarit ja laadittu opiskelija- ja työelämäpalautteiden hyödyntämisen suositukset.
- Tutustuttu erilaisiin toteutuksiin, joita koulutuksen järjestäjät käyttävät opiskelijatiedon laadun seurantaan.
- Luotu HOKS-tiedon laadunvarmistuksen malli ja pilotoitu sitä oppilaitoksissa.

Kaikkiin hankkeen tuottamiin materiaaleihin pääset tutustumaan osoitteessa www.tietoosaava.fi/materiaalit.

Tieto-osaava